

Šeststoletnica Habsburška.

Dne 2. julija preminulo je 600 let, odkar so pokrajine slovenske, zlasti Štajerska, pod vladarji iz preuzvišene hiše Habsburške. Veliko veselega pa tudi žalostnega se je v tem dolgem času pri nas dogodilo. Poprek pa se smemo med srečne šteti, to pa iz mnogih uzrokov.

Vladarjem Habsburškim posrečilo se je okolo vojvodstev štajerskega, kranjskega in avstrijskega nabrati še mnogo drugih, deloma večjih dežel in vse zediniti v veliko in mogočno cesarstvo. Vsled tega postalo je Štajersko nekako sredina vsem, daleč proč od nevarnih mej državnih. Zato pa je Štajerska najmanje trpela po vojnah. Od l. 1683 do l. 1797 tedaj celih 114 let naša dežela ni videla sovražnika, čeravno smo imeli mnogo bojev.

Druge dežele so veliko trpele, ker so po raznih verstvih razdeevane. Pri nas so skoraj sami katoličani. To se imamo zahvaliti vojvodom štajerskim iz Habsburške rodovine, ki niso trpeli rogoviljenja lutrovskih pridigarjev. Habsburški vladarji odlikovali so se vselej po svoji veliki pobožnosti in udanosti do sv. katoliške Cerkve. Katoliški duhovniki našli so vselej pri tej preuzvišeni rodbini čišlanja, zaslonbe in podpore.

V teku 600 let predrugačilo se je veliko v vsakem oziru. Vselej pa so Habsburški vladarji modro ravnali tako tako, da se je vsaka dobra prememba vršila mogoče mirno, pravično.

Vse to je krepilo zaupanje, netilo ljubezen do vladajoče rodbine in umogočilo, da ni na svetu cesarske rodbine, ki bi toliko udanosti uživala pri svojih ljudstvih, kakor preuzvišena rodbina Habsburška. Zato pa tudi v zgodovini dolgih 600 let nikder ne beremo o kakšnem obnem puntanju, ki bi merilo na odstavljenje, zatrenje, prirojenih vladarjev. Še l. 1848 so le Magjari in nekateri velikonemški kričači se spuntali, Štajerci, Kranjci itd. smo zvesti ostali, cesarja branili in obranili, to pa uže pod vladarstvom sedanjega blagodušnega cesarja Franca Jožefa I.

Naš sedanji preljubljeni cesar je kmalu 53 let star. Vladari pa uže 35 let. Prevzel je vladarstvo sredi revolucije in nevarne vojke na Ogerskem pa Italijanskem l. 1848. Imel je potem boj s Francozi, Italijani, Prajzi in Turki. Moral je trpeti znotranje prepire med posameznimi strankami, deželami in narodi.

Toda vse je modro znal tako vrvnavati, da se Avstrija vidno krepí in miri na podlagi vsestranske pravičnosti.

Slovenci pa še posebič imamo uzrokov do največje hvaležnosti, neomahljive zvestobe in udanosti.

Pred 600 leti bili smo Slovenci sami podložniki, rabotarji, tlakarji, hlapci in sužnji nemškemu grajščakom. Sedaj smo svobodni, Nemcem, Magjarom in Italijanom enakopravni državljani. Pod drugimi vladarji nemškimi bili bi uničeni; pod Habsburžani smo se obranili, napredovali in ojačili. Sicer nas še na Štajerskem zavidljiva in strastna nemško-liberalna svojat v zvezi z narodnimi Judeži zadržuje, kder le moré.

Najraje bi nam slovenske jezike izpipala, povsod za dveri postavila, pot do vladarja zastavila in zaprla. Tu pa tam se ji to posreči, a povsod ne.

Celo drugače pa bode na Kranjskem. Tukaj so Slovenci vendar enkrat sami gospodje na domačih tleh. Otresili so jarem nemčurški. Oni imajo sedaj svojo slovensko glavno mesto, belo Ljubljano, svoj slovenski deželni zbor in slovenski odbor, svojega slovenskega deželnega glavarja in namestnika. Vse je tam slovensko: kmet, tržan in meščan. Prvokrat tedaj pozdravi avstrijskega cesarja popolnem slovenska dežela, očiščena tujih peg in marog.

Slovenija krasna in veličastna pozdravi na Kranjskem ob konci 600letne dobe v snažnej domačej obleki, v sladkej slovenske besedi, svojega vladarja in cesarja Franca Jožefa I. Preblagi vladar bode zavzet gledal veselje in užival hvaležnost k novemu narodnemu življenju probnjene slovenske dežele.

Štajerski Slovenci nismo tako srečni. Cesarjevo potovanje nima sicer javno izrečenega namena političnega pa bode imelo političnih nasledkov. To vedó naši sovražniki in zato skušajo še dalje svet slepiti: češ spodnji Štajer je uže ponemčen, Slovenci uže sami sebe zaničujejo, v narodni grob lezejo, Nemcem in nemčurjem ni treba več, kakor se par motek prsti na nje vrči, da ne ustanejo. To hočejo naši sovražniki svetu še dalje kazati, da bi se Slovencev nihče več ne usmilil. Zato nas odrivajo povsod od cesarja, nam branijo narodne zastave, narodne pozdrave, slovenske nagovore!

Ne tako, dragi rojaki slovenski. Ne udajmo se! Velikoveč vzdramimo se! Hitimo od vseh strani v obližje premilostnemu cesarju Francu Jožefu! Pozdravljajmo ga povsod po stari pošteni slovenski šegi! Kažimo javno svojo udanost, svojo hvaležnost. Naša 600letna zvestoba vladarjem iz Habsburškega roda prodre tudi enkrat, da bode priznana in spoštovana! Sramota, kder zataji, svoj rod v tako važnih prilikah. Slava mu, ki se zanj potegne! Bog nam ohrani, Bog živi našega cesarja Franca Jožefa!